

Matchmaker Matchmaker Make Me A Match

Arranged Marriages by Chazal

Nechama Price

Miriam and Kalev:

1) דברי הימים א ב:יט ותקמת עֲזוֹבָה וַיִּקַּח לָהּ כָּלֵב אֶת־אֶפְרַת וַתֵּלֶד לָהּ אֶת־חֹר: שמות רבה איז ויקח לו כלב את אפרת- זו מרים למה נקרא שמה אפרת- שפרו ורבו ישראל על ידיה.

Devora and Barak:

2) שופטים ד:ד וְדְבוּרָה אִשָּׁה נְבִיאָה אֲשֶׁת לְפִידוֹת הִיא שָׁפְטָה אֶת־יִשְׂרָאֵל בְּעַת הַהִיא: ילקוט שמעוני שופטים רמז מב' וג' שמות יש לו ברק ומיכאל ולפידות. רד"ק שופטים ד:ד לפידות - אמרו שהוא ברק בן אבינועם וברק ולפידות קרובים בענין.

Esther and Mordechai:

3) אסתר ב ב וַיֹּאמְרוּ נַעֲרֵי־הַמֶּלֶךְ מִשְׁרָתָיו יִבְקָשׁוּ לְמַלְכָּה נְעוּרוֹת בְּתוּלוֹת טוֹבוֹת מִרְאָה: וַיְהִי אִמּוֹן אֶת־הַדָּסָה הִיא אֶסְתֵּר בַּת־דָּדוּ כִּי אֵין לָהּ אָב וְהַנַּעֲרָה יָפֵת־תֵּאֵר וְטוֹבַת מִרְאָה וּבְמֹת אֲבִיהָ וְאִמָּה לְקַחָהּ מִרְדְּכָי לִוּ לְבַת:

4) גמרא מגילה יג. ובמות אביה ואמה לקחה מרדכי לו לבת, תנא משום רבי מאיר: אל תקרי לבת אלא לבית. מהרש"א חידושי אגדות שם אל תקרי לבת אלא לבית כו'. פירוש לאשה כדאמרינן בעלמא קריתי לאשתי ביתי: רש"י אסתר ב:ז לו לבת - רבותינו פירשו לבית לאשה:

Rachav and Yehoshua:

5) יהושע ב א וַיִּשְׁלַח יְהוֹשֻׁעַ בְּן־נוּן מִן־הַשְּׂטָיִם שְׁנַיִם אַנְשִׁים מִרְגְּלִים תְּרַשׁ לָאֹמֶר לָכֵן רָאוּ אֶת־הָאָרֶץ וְאֶת־יְרִיחוֹ וַיֵּלְכוּ וַיָּבֹאוּ בֵּית אִשָּׁה זֹנָה וְשִׁמָּה רַחַב וַיִּשְׁכְּבוּ־שָׁמָּה: גמרא זבחים קטז: אין לך כל שר ונגיד שלא בא על רחב הזונה.

6) גמרא מגילה יד: שמונה נביאים והם כהנים יצאו מרחב הזונה, ואלו הן: נריה, ברוך, ושריה, מחסיה, ירמיה, חלקיה, חנמאל, ושלום. רבי יהודה אומר: אף חולדה הנביאה מבני בניה של רחב הזונה היתה... אמר ליה: עינא סבא!... מיני ומינד תסתתי שמעתא; דאיגירא ונסבה יהושע.

7) דברים ז א כִּי יִבְיָאֲךָ ה' אֱלֹקֶיךָ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־אַתָּה בָּא־שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ וְנָשַׁל גּוֹיִם רַבִּים מִפְּנֵיךָ הַחַתִּי וְהַגְּרִגְשִׁי וְהָאֲמֹרִי וְהַכְּנַעֲנִי וְהַפְּרִזִי וְהַחִוִּי וְהַיְבוּסִי שְׂבַעַה גּוֹיִם רַבִּים וְעַצוּמִים מִמֶּנּוּ: ב וַיִּתְּנֶם קְזָק אֱלֹקֶיךָ לְפַגְעוֹת וְהַפִּיתֶם הַחֶרֶם פְּחָרִים אֹתָם לֹא־תִכְרַת לָהֶם בְּרִית וְלֹא תִחַם: ג וְלֹא תִתְחַתֵּן בָּם בְּתוֹךְ לֹא־תִתֵּן לָבָנוּ וּבָתּוּ לֹא־תִקַּח לְבָנָי:

I. SOLVING TEXTUAL AND HASHKAPHIC ISSUES

A. Miriam and Kalev:

8) במדבר יב א וַתְּדַבֵּר מִרְיָם וְאַהֲרֹן בְּמִשְׁחָה עַל־אֲדֹנָת הַאִשָּׁה הַכַּשִּׁית אֲשֶׁר לָקַח כַּשִּׁית לָקַח: ב וַיֹּאמְרוּ הַרְבֵּה אֶת־בְּמִשְׁחָה דָּבָר ה' הֲלֹא גַם־בָּנוּ דָּבָר וַיִּשְׁמַע ה':

9) גמרא יבמות סב. שלשה דברים עשה משה מדעתו, והסכימה דעתו לדעת המקום: פירש מן האשה, ושיבר הלוחות, והוסיף יום אחד. פירש מן האשה - מאי דרש? אמר: ומה ישראל שלא דברה עמהם שכינה אלא לפי שעה וקבע להם זמן, אמרה תורה: אל תגשו אל אשה, אני שמייוחד לדבור בכל שעה ושעה ולא קבע לי זמן, על אחת כמה וכמה.

10) שמות ו:כג וַיִּקַּח אֶהָרֹן אֶת־אֱלִישֶׁבַע בֶּת־עַמִּינָדָב אַחֹת נַחֲשׁוֹן לִו לְאִשָּׁה וַתֵּלֶד לָהּ אֶת־נָדָב וְאֶת־אֲבִיהוּא אֶת־אֶלְעָזָר וְאֶת־אִיתָמָר:

11) גמרא סוטה יא: ויאמר מלך מצרים למילדות העבריות וגו' - רב ושמואל, חד אמר: אשה ובתה, וחד אמר: כלה וחמותה. מ"ד אשה ובתה, יוכבד ומרים; ומ"ד כלה וחמותה, יוכבד ואלישבע. רש"י שמות א:טו פועה - זו מרים שפועה ומדברת והוגה לולד כדרך הנשים המפייסות תינוק הבוכה. פועה לשון צעקה.

Matchmaker Matchmaker Make Me A Match

Arranged Marriages by Chazal

Nechama Price

12 שמות אכא ויהי כיראוי המילדות את האלקים ויעש להם בתים:
רש"י שמות א ויעש להם בתים- בתי כהונה ולויה ומלכות... כהונה ולויה מיוכבד ומלכות ממרים.

13 שמות רבה מחד וכל השבח הזה מנין לו משבט יהודה ומהיכן זכה לכל החכמה הזאת בזכות מרים שנאמר ויעש להם בתים.... ומרים נטלה חכמה שהעמידה בצלאל ויצא ממנו דוד.

Aharon - אהרן אחיד:

שמות ד יד ויחר-אף ה' במשנה ויאמר הלא אהרן אחיד הלוי ידעתי כי דבר ידבר הוא וגם הנה הוא יצא לקראתך וראך ושמח בלבבו: טז ודבר הוא לך אל-העם ותיה הוא יהיה לך לפה ואתה תהיה לו לאלהים:
שמות כחא ואתה הקרב אליך את-אהרן אחיד ואת-בניו אתו מתוך בני ישראל לכהנו לך אהרן נדב נאביהוא אלעזר ואיתמר בני אהרן:
שמות כחבא והלבשת אתם את-אהרן אחיד ואת-בניו אתו ומשחת אתם ומלאת את ידים וקדשת אתם וכהנו-לי:
ויקרא טז: ויאמר ה' אל-משנה דבר אל-אהרן אחיד ואל-בניו בכל-עת אל-הקדש מבית לפרכת אל-פני הכפרת אשר על-הארן ולא גמות פי בעלן ארצה על-הכפרת:
במדבר כז: וראיתם אותה ונאספת אל-עמידה גם-אתה כאשר נאסף אהרן אחיד:
דברים לב: ומת בהר אשר אתה עלה שמה והאסף אל-עמידה כאשר-מת אהרן אחיד בהר הקר והאסף אל-עמיו:

15 Elazar - במדבר כ כה קח את-אהרן ואת-אלעזר בנו ותעל אתם הר הקר: כו והפשט את-אהרן את-בגדיו והלבשתם את-אלעזר בנו ואהרן יאסף ומת שם: כז והפשט משה את-אהרן את-בגדיו וילבש אתם את-אלעזר בנו וימת אהרן שם בראש הר וירד משה ואלעזר מן-ההר:
במדבר כז: ויהי אחרי המגפה פ ויאמר ה' אל-משה ואל-אלעזר בן-אהרן הכהן לאמר:

16 Pinchas - במדבר כה ז וירא פינחס בן-אלעזר בן-אהרן הכהן ויקם מתוך העדה ויקח רמח בידו:
יא פינחס בן-אלעזר בן-אהרן הכהן השיב את-חמתו מעל בני-ישראל בקנאו את-קנאתי בתוכם ולא-כליתי את-בני-ישראל בקנאתי:

Yehoshua - יהושע משרת משה:

שמות כד יג ויקם משה ויהושע משרתו ויעל משה אל-הר האלקים:
שמות לג: ודבר ה' אל-משה פנים אל-פנים כאשר ידבר איש אל-דעהו ושב אל-המחנה ומשרתו יהושע בן-נון נער לא גמיש מתוך האהל:
במדבר יא: כח כח ויען יהושע בן-נון משרת משה מבחרו ויאמר אדני משה בלאם:
יהושע א: א ויהי אחרי מות משה עבד ה' ויאמר ה' אל-יהושע בן-נון משרת משה לאמר:

Chur:

18 שמות יז: ויעש יהושע כאשר אמר-לו משה להלחם בעמלק ומשה אהרן וחור עלו ראש הגבעה:
שמות כד: ואל-הזקנים אמר שבי-לנו בזה עד אשר-נשוב אליכם והנה אהרן וחור עמכם מי-בעל דברים יגש אליהם:

Betzalel:

19 שמות לא: ב ראה קראתי בשם בצלאל בן-אורי בן-חור למטה יהודה:
שמות לה: ל ויאמר משה אל-בני ישראל ראו קרא יי בשם בצלאל בן-אורי בן-חור למטה יהודה:
דברי הימים א ב יט ותמת עזובת ויקח-לו כלב את-אפרת ותלד לו את-חור: כ וחור הוליד את-אורי ואורי הוליד את-בצלאל:

20 במדבר כז: ונט ושם | אשת עמרם יולד בת-לוי אשר ילדה אותה ללוי במצרים ותלד לעמרם את-אהרן ואת-משה ואת מרים אחתם:
מיכה ו: כי העליתך מארץ מצרים ומבית עבדים פדיתך ואשלח לפניך את-משה אהרן ומרים:

B. Devora and Barak:

21 שופטים ד: ד ובורה אשה נביאה אשת לפידות היא שפטה את-ישראל בעת הקיאה:
זעת מקרא ד: לפידות- שם בעלה של דבורה.

Matchmaker Matchmaker Make Me A Match

Arranged Marriages by Chazal

Nechama Price

22) Yael - שופטים ד:ז וְסִסְרָא נָס בְּרַגְלֵיוֹ אֶל-אֱהֵל יַעֲלֵל אֶשֶׁת חֵבֶר הַקִּינִי בֵּי שְׁלוֹם בֵּין יַבִּין מֶלֶךְ-חֲצוֹר וַיָּבִין בֵּית חֵבֶר הַקִּינִי:
Chuldah - מלכים ב כביד וַיִּלְדָּה חֲלֻקָּהּוּ הַכְּהֵן וְאַחִיקָם וְעַכְבָּר וְשָׁפָן וְעֵשָׂיָה אֶל-חֲלֻדָּה הַנְּבִיאָה אֶשֶׁת | שְׁלֹם בֶן-תִּקְוָה
בֶּן-חֲרֹחַשׁ שְׁמֵר הַבְּגָדִים וְהִיא יֹשֶׁבֶת בִּירוּשָׁלַם בְּמִשְׁנֶה וַיְדַבְּרוּ אֵלֶיהָ:
מצודת דוד מלכים ב כביד שומר בגדים- של המלך.

23) שפוט השופטים (ישראל רוזנסון) עמ' 96 שתי הנשים הללו, דבורה ועל, מיוחסות בסיפור לבעליהן, זו "אשת לפידות", וזו "אשת חבר הקיני". שתיהן פועלות בנפרד מהם, ואף שאין הכתוב מגלה מדוע, התחושה המצטברת היא של הצלחה בכוח פועלן של נשים.

24) רש"י ד:ד אשת לפידות- שהיתה עושה פתילות למקדש.
מצודת דוד ד:ד אשת לפידות- ר"ל אשת חיל זריזה במעשיה כלפיך אש והוא ענין מליצה וכאשר יאמרו הבריות.
משלי יבד אֶשֶׁת-חֵיל עֵטְרַת בַּעֲלָה וְכֶרֶב בַּעֲצֻמוֹתָיו מִבִּישָׁה:
משלי כא ט טוֹב לְשִׁבֶת עַל-פְּנוֹתֶיךָ מֵאֶשֶׁת מְדוֹנִים [מְדִינִים] וּבֵית חֵבֶר: יט טוֹב שִׁבֶת בְּאֶרֶץ מִדְּבַר מֵאֶשֶׁת מְדוֹנִים [מְדִינִים] וְכַעַס:

25) שופטים ד ה' וְהִיא יוֹשֶׁבֶת תַּחַת-תְּמָר דְּבוֹרָה בִּין הַרְמָה וַבִּין בֵּית-אֵל בְּהַר אֶפְרַיִם וַיַּעֲלוּ אֵלֶיהָ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִשְׁפָּט:
וּתְשַׁלַּח וּתְקַרְא לְבָרַק בֶּן-אֲבִינֵעַם מִקְדָּשׁ נִפְתָּלִי וְתֹאמַר אֵלָיו הֲלֹא-צָנָה | ה' אֶלְקֵי-יִשְׂרָאֵל לָךְ וּמִשְׁכַּתְךָ בְּתַר תְּבֹר וְלִקְחֶתָ עִמָּךְ
ח וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ בָּרַק אִם תִּלְכִּי עִמִּי וְהִלַּכְתִּי וְאִם-לֹא תִלְכִּי עִמִּי לֹא אֵלֶיךָ: ט וְתֹאמַר הֲלֹךְ אֵלֶיךָ עִמָּךְ אֶפְסֵי כִי לֹא תִהְיֶה
תְּפֹאֲרֶתְךָ עַל-הַדָּרָךְ אֲשֶׁר אֶתָּה הוֹלֵךְ כִּי בִיד-אִשָּׁה יִמְכַר יְיָ אֶת-סִסְרָא וְתִקַּם דְּבוֹרָה וְתִלְדָּ עִם-בָּרַק קְדֻשָׁה:
י וַיִּזְעַק בָּרַק אֶת-זְבִּילוֹ וְאֶת-נִפְתָּלִי קְדֻשָׁה וַיַּעַל בְּרַגְלָיו עֶשְׂרֵת אַלְפֵי אִישׁ וַתַּעַל עִמּוֹ דְּבוֹרָה:
שופטים ה:א וַתִּשֶׁר דְּבוֹרָה וּבָרַק בֶּן-אֲבִינֵעַם בַּיּוֹם הַהוּא לְאִמּוֹ:

26) שפוט השופטים עמ' 94 הערה 31 הניסוח "אשת לפידות" מאפשר לראות את לפידות כבעלה, כדרך שראו זאת פרשנים רבים.
דומה כי הזיקה בין "ברק" ל"לפידות" מחדדת את הדמיון ביניהם (שמות שניהם קשורים באור), **וממילא את הבעייתיות שבהליכתה עם ברק.**

ילקוט שמעוני שופטים רמז מב ותשלח ותקרא לברק וכי מה טיבו של ברק אצל דבורה אלא אמרו ברק שמש את הזקנים כל ימי יהושע וחזר ושמש אחר מיתתו לפיכך הביאוהו ונתנוהו אצל דבורה...

27) רלב"ג ד:ד-ז ויהיה לפידים ולפידות ענין אחד- והרצון בו: שכבר הגיע עוצם מדרגתה בנבואה, עד שהיו נראים לפידים במקום שהיתה מגעת לה הנבואה. כמו שספרה התורה במשה רבינו עליו השלום. **ואם היה ברק בעלה,** ידמה שכבר פרשה ממנו מפני נבואתה, ולזה הוצרכה לשלוח לו לקרוא לו במקום שהיה יושב, והוא קדש נפתלי. או היתה היא גם כן יושבת בקדש נפתלי, אך למשפט יעלו אליה בני ישראל במקום ההוא שהיתה בו תמר. ולזה יקראוהו תומר דבורה, כי מנהגה היה לשבת במשפט במקום ההוא.

שמות פרק כיד וכל העם ראים את הקולת ואת הלפידים ואת קול השפר ואת ההר עשן וירא העם וינעו ויעמדו מרחק:

28) שמות יז:כד וַיְהִי בְּאַשְׁמֹרֶת הַבֹּקֶר וַיִּשְׁקֹף ה' אֶל-מַחְנֶה מִצְרַיִם בַּעֲמוּד אֵשׁ וַיַּעַן וַיִּהְיֶה אֶת מַחְנֶה מִצְרַיִם:
שופטים ד:טו ויהם ה' אֶת-סִסְרָא וְאֶת-כָּל-הַרֶכֶב וְאֶת-כָּל-הַמַּחְנֶה לְפִי-חֶרֶב לִפְנֵי בָרַק וַיַּרְדֵּד סִסְרָא מֵעַל הַמָּרְכָבָה וַיִּנָּס בְּרַגְלָיו:

29) שמות יז:כח וַיֵּשְׁבוּ הַמַּיִם וַיִּכְסּוּ אֶת-הַרְכָּב וְאֶת-הַפָּרָשִׁים לְכָל-חֵיל פְּרָעָה הַבָּאִים אַחֲרֵיהֶם בַּיּוֹם לֹא-נִשְׂאָר בָּהֶם עַד-אֶחָד:
שופטים ד:טו וַבֶּרֶךְ רִדְף אַחֲרֵי הַרְכָּב וְאַחֲרֵי הַמַּחְנֶה עַד חַרְשֶׁת הַגּוֹיִם וַיִּפֹּל כָּל-מַחְנֶה סִסְרָא לְפִי-חֶרֶב לֹא נִשְׂאָר עַד-אֶחָד:

30) שמות יז:ל וַיֹּשַׁע ה' בַּיּוֹם הַהוּא אֶת-יִשְׂרָאֵל מִיַּד מִצְרַיִם וַיִּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת-מִצְרַיִם מֵת עַל-שַׁפַּת הַיָּם:
שופטים ד:כג וַיִּבְנְעוּ אֱלֻקִּים בַּיּוֹם הַהוּא אֶת יַבִּין מֶלֶךְ-חֲצוֹר וַיִּבְנְעוּ לִפְנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל:

C. Esther and Mordechai:

31) אסתר ב ג וַיִּפְקֹד הַמֶּלֶךְ פְּקִידִים בְּכָל-מְדִינֹת מְלְכוּתוֹ וַיִּקְבְּצוּ אֶת-כָּל-נְעָרָה בְּתוּלָה טוֹבַת מְרָאָה אֶל-שׁוּשַׁן הַבִּירָה אֶל-בֵּית הַנְּשִׂים אֶל-יַד הַגָּא סָרִיס הַמֶּלֶךְ שְׁמֵר הַנְּשִׂים וַיִּתְּנוּ תַמְרוּקִיקָיו:
ח וַיְהִי בַּהֲשָׁמַע דְּבַר-הַמֶּלֶךְ וְדָתוֹ וּבַהֲקַבֵּץ נְעָרוֹת רְבוֹת אֶל-שׁוּשַׁן הַבִּירָה אֶל-יַד הַגָּי וַתִּלְקַח אֶסְתֵּר אֶל-בֵּית הַמֶּלֶךְ אֶל-יַד הַגָּי שְׁמֵר הַנְּשִׂים:

Matchmaker Matchmaker Make Me A Match

Arranged Marriages by Chazal

Nechama Price

32 אסתר ביז ויאָהב המלך את אסתר מכל הנשים ותשא חן וחסד לפניו מכל הבתולות וישם כתר מלכות בראשה וימליכה תחת ושתי:
גמרא מגילה יג. אמר רב: ביקש לטעום טעם בתולה - טעם, טעם בעולה - טעם.

33 אסתר בי לא הגידה אסתר את עמה ואת מולדתה כי מרדכי צוה עליה אשר לא תגיד: יא ובכל יום ויום מרדכי מתהלך לפני חצר בית הנשים לדעת את שלום אסתר ומה יעשה בה:
יט ובהקבץ בתולות שנית ומרדכי ישב בשער המלך: כ אין אסתר מגדת מולדתה ואת עמה כאשר צוה עליה מרדכי ואת מאמר מרדכי אסתר עשה כאשר היתה באמנה אתו:

34 אסתר ביז ויהי אמן את הדסה היא אסתר בת דדו כי אין לה אב ואם והנערה יפת תאר וטובת מראה ובמות אביה ואמה לקחה מרדכי לו לבת:
אסתר ביטו ובהגיע תר אסתר בת אביחיל דד מרדכי אשר לקח לו לבת לבוא אל המלך לא בקשה דבר כי אם את אשר יאמר הגי סריס המלך שמר הנשים ותמי אסתר נשאת חן בעיני כל ראה:

35 אבן עזרא אסתר ביז ובעבור מלת "לקחה" דרש יחיד, כי לקחה לבית.
בראשית דיט ויקח לו למד שתי נשים שם האחת עדה ושם השנית צלה:
בראשית יא:כט ויקח אברהם ונחור להם נשים שם אשת אברהם שרי ושם אשת נחור מלכה בת הרוך אבי מלקה ואבי יסקה:
בראשית כד:טז ויבאה יצחק האלהה שרה אמו ויקח את רבקה ותהי לו לאשה ויאבה וינחם יצחק אחרי אמו:
בראשית כה:א ויסף אברהם ויקח אשה וישמה קטורה:
שמות בא וילך איש מבית לוי ויקח את בת לוי:
שמות ו:כג ויקח אהרן את אלישבע בת עמינדב אחות נחשון לו לאשה ותלד לו את נדב ואת אביהוא את אלעזר ואת איתמר:
במדבר יב א ותדבר מרים ואהרן במשה על אדות האשה הכשית אשר לקח כייאשה כשית לקח:

36 שמואל ביב גולרש אין כל כי אם כבשה אחת קטנה אשר קנה ויחלה ותגדל עמו ועם בניו יחדו מפתו תאכל ומכסו תשתה ובחיקו תשכב ותהי לו כבת:
ז ויאמר נתן אל דוד אתה האיש ס כה אמר ה' אלקי ישראל אנכי משחתיך למלך על ישראל ואנכי הצלתיך מיד שאול: ח ואתנה לך את בית אדניך ואת נשי אדניך בחיקך ואתנה לך את בית ישראל ויהודה ואם מעט ואספה לך כהנה וכנה: ט מדיע בנית | את דבר ה' לעשות הרע בעיניו [בעיני] את אוריה החתל הכית בהרב ואת אשתו לקחת לך לאשה ואתו הרגת בהרב בני עמון:

37 גמרא סנהדרין עד: והא אסתר פרהסיא הוא! - אמר אביי: אסתר קרקע עולם היתה. רבא אמר: הנאת עצמן שאני.

38 גמרא מגילה יג: ואת מאמר מרדכי אסתר עשה, אמר רבי ירמיה: שהיתה מראה דם נדה לחכמים. כאשר היתה באמנה אתו - אמר רבה בר לימא (משמיה דרב:) שהיתה עומדת מחיקו של אחשורוש וטובלת ויושבת בחיקו של מרדכי... ואת שבע הנערות וגו' - אמר רבא: שהיתה מונה בהן ימי שבת. וישנה ואת נערותיה וגו', אמר רב: שהאכילה מאכל יהודי. ושמואל אמר: שהאכילה קדלי דחזירי. ורבי יוחנן אמר: זרעונים, וכן הוא אומר ויהי המלצר נושא את פתבגם... ונותן להם זרעונים. דניאל א:טז ויהי המלצר נושא את פתבגם ויין משתייהם ונותן להם זרעונים:

D. Rachav and Yehoshua

39 יהושע בד ותקח האשה את שני האנשים ותצפנו ותאמר כן באו אל האנשים ולא ידעתי מאין המה:
ט ותאמר אל האנשים ידעתי כי נתן ה' לכם את הארץ וכי נפלה אימתכם עלינו וכי נמגו כל ישיבי הארץ מפניכם:
יב ועתה השבעו נא לי בלי כיעשיתי עמכם חסד ועשיתם גם אתם עם בית אבי חסד ונתתם לי אות אמת:
יג והחיתם את אבי ואת אמי ואת אחי ואת אחותי [אחיותי] ואת כל אשר להם והצללתם את נפשתינו ממות:
40 שמות כג:לב לא תכרת להם ולא להיהם ברית:
רמב"ן שמות כג:לב לא תכרות להם ולא להיהם ברית - ויתכן שיאמר שלא יכרות להם ברית ועם אלהיהם כאחת, אלא שיהרסם וישבר מצבותיהם. והכוונה לומר כי בעודם עובדים את אלהיהם לא יכרות להם ברית, אבל אם קבלו עליהם שלא לעבוד ע"ז רשאי הוא לקיימם:

Matchmaker Matchmaker Make Me A Match

Arranged Marriages by Chazal

Nechama Price

41) יהושע ו כב ולשנים האנשים המנגלים את הארץ אמר יהושע באו בית האשה הזונה והוציאו משם את האשה ואת כל אשר לה כאשר נשבעתם לה: כג ויבאו הנערים המנגלים ויצאו את רחב ואת אביה ואת אמה ואת אחיה ואת כל אשר לה ואת כל משפחותיה הוציאו ויניחום מחוץ למחנה ישראל: כד והעיר שרפו באש וכל אשר בה רקו הפסוק והזהב וכל הנחשת והברזל נתנו אוצר בית: כה ואת רחב הזונה ואת בית אביה ואת כל אשר לה החיה יהושע ותשב בקרב ישראל עד היום הזה כי החביאה את המלאכים אשר שלח יהושע לרגל את יריחו:

42) רד"ק יהושע וכה: החיה יהושע - ויש לפרש עוד החיה שנתן להם מחיה ממון או נחלה במה שיחיו וזהו שאמר ותשב בקרב ישראל וזהו הפי' הנכון ויש בו דרש כי יהושע לקח רחב לאשה וזהו החיה כי כיון שראו שיהושע לקח רחב לאשה.

II. ADDING MESSAGES AND LESSONS TO THE STORY:

Miriam and Kalev:

43) *Miriam* שמות ב ד ותצב אחתו מרחק לדעה מה יעשה לו: ו ותאמר אחותו אל-בת פרעה האלף וקראתי לך אשה מליקות מן העברית ותינק לך את הילד: ח ותאמר לה בת פרעה לכי ותלך העלמה ותקרא את אם הילד: שמות א יז ותיראו המילדות את האלקים ולא עשו כאשר דבר אליהן מלך מצרים ותחנין את הילדים:

44) *Kalev* במדבר יגל ויהס כלב את העם אל-משה ואמר עלה נעלה וירשנו אתה כי יכול נוכל לה: יהושע טויד וירש משם כלב את שלושה בני הענק את ששי ואת אחימן ואת תלמי ילידי הענק:

45) רש"י שמות לבה: ומדרשו בויקרא רבה (הג) דברים הרבה ראה אהרן, ראה חור בן אחותו, שהיה מוכיחם והרגוהו.

Devora and Barak:

46) ילקוט שמעוני שופטים רמז מב עתניאל בן קנו משבט יהודה, אהוד משבט בנימין, דבורה וברק מהר אפרים ומקדש נפתלי, גדעון משבט מנשה ואבימלך בנו אחריו, תולע בן פואה משבט יששכר, יאיר הגלעדי מחוות יאיר משבט מנשה, וכן יפתח מיושבי גלעד, אבנן מבית לחם יהודה, אלון משבט זבולון, עבדון בן הלל משבט אפרים, שמשון משבט דן, עלי ושמואל משבט לוי. סדר עולם רבה (מילקובסקי) פרק יב ואחריו דבורה וברק בן אבינועם ארבעים שנה.

47) שופטים ה:א ותשר דבורה וברק בן-אבינועם ביום ההוא לאמור: רד"ק שופטים ה:א ותשר דבורה וברק בן אבינועם - לפי שדבורה עיקר המעשה כמו ותדבר מרים ואהרן:

Esther and Mordechai:

48) אסתר ב:טז ותלקח אסתר אל-המלך אחשוורוש אל-בית מלכותו בתוך העשירי הוא-חדש סבת בשנת-שבע למלכותו: אסתר ד טז לך כלום את-כל-היהודים הנמצאים בשישון וצומו עלי ואל-תאכלו ואל-תשתו שלשת ימים לילה ליום גם-אני ונערתי אצוים בך ובכך אבוא אל-המלך אשר לא-כדת וכאשר אבדתי אבדתי: יז ויעבר מרדכי ולעש ככל אשר-צויתה עליו אסתר:

49) גמרא מגילה טו. עד אשר לא כדת, אמר רבי אבא: שלא כדת היה, שבכל יום ויום עד עכשיו - באונס, ועכשיו - ברצון. וכאשר אבדתי אבדתי - כשם שאבדתי מבית אבא כך אובד ממך.

Yehoshua and Rachav:

50) גמרא זבחים קטז: דאפילו אקשווי נמי לא אקשו. ומנא ידעה? דאמר מר: אין לך כל שר ונגיד שלא בא על רחב הזונה. אמרו: בת ל' שנים היתה כשיצאו ישראל ממצרים, וזנתה [כל] מ' שנה שהיו ישראל במדבר, אחר נ' שנה נתגיירה, אמרה: היא מחול לי בשכר חבל חלון ופשתים.